Lietas Nr. A420473013
Lietas arhīva Nr. A42-01739-14/36

SPRIEDUMS
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Jelgavā 2014.gada 11.martā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā: tiesnese S.Ozola,

piedaloties pieteicējam /pers. B/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts policijas pārstāvei /pers. C/,

atklātā tiesas sēdē Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. B/ (turpmāk – pieteicējs) pieteikuma par Valsts policijas priekšnieka 2013.gada 21.augusta lēmuma Nr.332 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) priekšnieka 2013.gada 5.jūnija lēmumu ierosināta disciplinārlieta pret pieteicēju par, iespējams, Šengenas konvencijas III sadaļas „Policija un drošība" pirmās nodaļas „Policijas sadarbība" 40.panta prasības; Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policijas priekšnieka ģenerāļa I. Ķuža un Lietuvas Republikas Iekšlietu ministrijas Policijas departamenta policijas ģenerāļa komisāra S. Skverneļa noslēgtā Līguma Nr.1664 „Par pārrobežu sadarbību starp Lietuvas Republikas Iekšlietu ministrijas Policijas departamentu un Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policiju" 4.panta „Novērošana" prasības; Valsts policijas 2011.gada 29.decembra lekšējo noteikumu Nr.19 „Kārtība, kādā Valsts policijā un Valsts policijas koledžā veic transportlīdzekļu uzskaiti, ekspluatāciju, atsavināšanu un norakstīšanu" 17.5.apakšpunkta prasības; Valsts policijas 2005.gada 31.maija noteikumu Nr.1 „Valsts policijas darbinieka profesionālās ētikas un uzvedības kodekss" 5. un 6.punkta prasības; Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajā dienesta pakāpēm dienesta gaitas likuma 6.panta 3. un 4.punkta prasību (turpmāk kopā – Valsts policijas darbību reglamentējošie tiesībuakti) neievērošanu.

Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes priekšnieks 2013.gada 1.jūlijā pieņēma lēmumu Nr.79 (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru nolemts pieteicējam par Valsts policijas darbību reglamentējošo tiesību aktu prasību neievērošanu piemērot disciplinārsodu – rājienu.

Ar Valsts policijas priekšnieka 2013.gada 21.augusta lēmumu Nr.332 (turpmāk – Lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts. Lēmumā konstatēts turpmāk minētais.

[1.1] 2013.gada 15.maijā Pārvaldē reģistrēta Valsts policijas Galvenās Kārtības policijas pārvaldes (turpmāk – VP GKPP) priekšnieka p.i. A.Feierābenda informācija par to, ka, veicot dienesta transportlīdzekļa VW Golf ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/ (turpmāk – dienesta transportlīdzeklis) dislokācijas pārbaudi, konstatēts, ka 2013.gada 28.aprīlī minētais dienesta transportlīdzeklis šķērsojis Lietuvas Republikas robežu, taču par notikušo pārrobežu vajāšanu vai tās simulāciju VP GKPP rīcībā nav informācijas.

[1.2] Ar Pārvaldes priekšnieka 2013.gada 16.maija rīkojumu uzsākta dienesta pārbaude.

Dienesta pārbaudes laikā, sekojot dienesta transportlīdzekļa kustībai 2013.gada 28.aprīlī, Resursu vadības informācijas sistēmā (turpmāk – RVIS) konstatēts, ka dienesta transportlīdzeklis ap plkst.17.08 izbraucis no Jelgavas; Lietuvas Republiku [robežu] šķērsojis ap plkst.17.31; Lietuvā pa apkārtceļu, apbraucot Lietuvas Republikas pilsētu Joniškį, - pa ceļu Nr.A12/E77 iebraucis Lietuvā 28km; plkst.17.50 dienesta transportlīdzeklim tika izslēgts dzinējs ceļa A12/E77 un maršruta Nr.1610 krustojumā. Dienesta transportlīdzeklim dzinējs bija izslēgts un kustība nenotika no plkst.17.51 līdz plkst.19.25. Plkst.19.25 dienesta transportlīdzeklis sācis kustību Latvijas Republikas virzienā un braucis pa ceļu A12/E77, šķērsojot Lietuvas Republikas pilsētu Joniškį. Plkst.19.49 dienesta transportlīdzeklis šķērsojis Latvijas Republikas robežu un plkst.20.07 iebraucis Jelgavā.

Veikto sarunu noklausīšanās rezultātā, konstatēts, ka 2013.gada 28.aprīlī Valsts policijas Sabiedriskās drošības biroja Operatīvās vadības nodaļas vecākais inspektors plkst.19.14 zvanījis pieteicējam un jautājis, kur atrodas dienesta transportlīdzeklis, uz ko pieteicējs atbildējis, ka Jelgavas rajona Elejā pie Lietuvas Republikas robežas.

Dienesta pārbaudes laikā, pārbaudot dienesta transportlīdzekļa ceļazīmē norādīto, redzams, ka pieteicējs tajā norādījis, ka dienesta transportlīdzeklis tika izmantots 28.04.2013. no plkst.17.00 līdz plkst.20.00 un maršruta lapā ar Nr.131 maršruts norādīts – Jelgavas rajons, mērķis – operatīvās meklēšanas pasākumi.

/pers. K/ 2013.gada 16.maija ziņojumā norādījis, ka pieteicējs viņam bija paziņojis, ka, iespējams, 2013.gada 27.un 28.aprīlī viņam

vajadzēs dienesta transportlīdzekli, bet par to, ka pieteicējs gatavojas izbraukt ārpus Latvijas Republikas robežām, pieteicējs viņam neko neteica.

Pieteicējs 2013.gada 31.maija ziņojumā norādīja, ka viņš 2013.gada 26.aprīlī savam tiešajam priekšniekam /pers. K/ paziņojis, ka brīvdienās viņam būs nepieciešams dienesta transportlīdzeklis, jo bija nolēmis strādāt saistībā ar neakcizētām precēm un priekšmetiem. 2013.gada 28.aprīlī viņš saņēmis operatīvo informāciju par to, ka kāda persona grasās izbraukt no Jelgavas uz Elejas pagastu, lai atvestu nelegālās preces. Viņš nekavējoties ar dienesta transportlīdzekli ap plkst.17.00 devies Lietuvas šosejas virzienā, kad uz tilta pamanījis automašīnu, kas vizuāli bija līdzīga tai automašīnai, par kuru bija saņēmis informāciju, un sācis tai sekot. Kad minētā automašīna izbraukusi cauri Elejai un iebraukusi Lietuvas Republikā, viņš nolēmis tai braukt pakaļ, lai paskatītos, kur tā dodas un par to paziņotu augstākstāvošai vadībai, - bet par notikušo faktu nolēmis paziņot vēlāk, tad, kad tas būs iespējams. Pēc vecākā inspektora zvana saņemšanas, kas viņam jautājis, kur atrodas dienesta transportlīdzeklis, pieteicējs precīzi neatceras ar kādiem vārdiem atbildējis, bet apliecinājis, ka ar viņu viss ir kārtībā un viņš strādājot pierobežā, Lietuvas Republikas teritorijā, netālu no Elejas, un viņš nezinot, ko uzrāda [RVIS], kur viņš atrodas. Ar to pieteicējs domājis, ka viņš, pildot darba pienākumu Lietuvas Republikas pierobežā, precīzi atrašanās vietu nosaukt nevarēja, jo slikti pārzinot Lietuvas Republikas teritoriju. Pēc tam atgriezies Latvijas teritorijā, jo iegūtā informācija neapstiprinājās, un nākamajā darba dienā – 2013.gada 29.aprīlī par notikušo informējis savu tiešo priekšnieku /pers. L/.

[1.3] Izvērtējot dienesta pārbaudes materiālus, konstatēts, ka pieteicējs, 2013.gada 28.aprīlī šķērsojot Lietuvas Republikas robežu, nevienam par to nav paziņojis un nav saņēmis atļauju. Tāpat kritiski tika vērtēts pieteicēja ziņojumā norādītais iemesls, kura dēļ viņš šķērsoja Lietuvas Republikas robežu, jo par to viņš nevienam nepaziņoja. Kā arī tika konstatēts, ka pieteicējs savā ziņojumā norādījis nepatiesību par to, ka viņš vecākam inspektoram pa tālruni apliecinājis, ka viņš atrodas Lietuvas Republikas pierobežā – Elejas pagastā. Tas norāda, ka pieteicējs par notikušo melojis, kas nav pieļaujams valsts amatpersonai. Tādējādi pieteicējs ar savu rīcību nav ievērojis Valsts policijas darbību reglamentējošo tiesību aktu prasības.

Minētā pieteicēja rīcība tika atzīta par disciplinārpārkāpumu, par ko viņam piemērojams disciplinārsods.

[1.4] Disciplinārlietas izmeklēšanas laikā pieteicēja rīcībā atbildību mīkstinošie apstākļi un atbildību pastiprinošie apstākļi netika konstatēti.

Apsverot administratīvā akta izdošanas vai tā satura lietderību, ņemts vērā, ka pieteicējs ir amatpersona (policijas darbinieks) un viņa rīcībā konstatētā pārkāpuma un disciplinārā soda piemērošanas lietderība nevar tikt skatīta kā privātpersonas rīcība, attiecībā pret kuru izdodams administratīvais akts – lēmums par disciplinārsoda piemērošanu. Pieteicējs ir policijas darbinieks, tātad valsts amatpersona, kuras primārais uzdevums ir ievērot likumu prasības, līdz ar to lēmuma pieņemšana – piemērot pieteicējam disciplinārsodu, atbilst viņa izdarītā pārkāpuma raksturam un būtībai.

Šajā gadījumā administratīvā akta – rakstiska lēmuma pieņemšana par pieteicēja disciplinārsodīšanu ir nepieciešama un atzīstama par piemērotu un efektīvu līdzekli, lai disciplinētu un pievērstu viņa uzmanību – precīzi ievērot normatīvo aktu prasības, kā arī nepieļautu dienesta disciplīnas un ētikas pārkāpumus turpmākajā dienesta laikā.

[1.5] Nosakot sankcijas apmēru par pieteicēja izdarīto pārkāpumu, tika ņemts vērā, ka soda, kā piespiedu līdzekļa speciālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai administratīvā akta adresāts neizdarītu jaunus līdzīga rakstura pārkāpumus, bet soda ģenerālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai līdzīga rakstura pārkāpumus neizdarītu citas personas (citi policijas darbinieki). Nosakot pieteicējam konkrētu disciplinārsoda veidu, tika ņemts vērā arī tas, ka izdarītā pārkāpumu rezultātā ne valstij, ne personām netika nodarīts būtisks mantisks zaudējums vai būtisks kaitējums.

Izvērtējot pieteicēja saukšanas pie disciplināratbildības lietderību, tika ņemts vērā arī viņa līdzšinējā dienesta gaita, t.i., Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādēs pieteicējs dien no 2003.gada 1.augusta, Pārvaldes Jelgavas iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas vecākā inspektora amatā kopš 2012.gada 1.novembra. Dienesta laikā divas reizes disciplināri sodīts, spēkā esošu disciplinārsodu nav; dienesta laikā saņēmis astoņus apbalvojumus un 15 prēmijas.

Izvērtējot pieteicēja izdarītajam pārkāpuma samērīgāko disciplinārsoda veidu, secināts, ka lietderīgākais piemērojamais disciplinārsods pieteicējam ir Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm disciplināratbildības likuma (turpmāk – Disciplināratbildības likums) 13.panta otrās daļas 2.punktā norādītais disciplinārsoda veids – rājiens.

[1.6] Iepazīstoties ar lietas materiāliem un izvērtējot sākotnējo lēmumu pēc būtības, kā arī izvērtējot pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumā norādītos argumentus, tika konstatēts, ka Pārvaldē 2013.gada 15.maijā tika saņemta rakstiska informācija no VP GKPP priekšnieka p.i. /pers. I/ par dienesta transportlīdzekļa izbraukšanu no Latvijas teritorijas. Ņemot vērā, ka iestādes rīcībā nebija pietiekošas informācijas, lai secinātu, ka notikušais ir vērtējams kā disciplināra rakstura pārkāpums, Pārvaldē 2013.gada 16.maijā par notikušo tika uzsākta dienesta pārbaude (pabeigta 04.06.2013.). Savukārt tās rezultātā tika noskaidrots, ka ir noticis disciplināra rakstura pārkāpums un ir nepieciešams ierosināt disciplinārlietas pret iespējamajām vainīgajām Valsts policijas amatpersonām. Tā rezultātā tika secināts, ka informācija par to, ka ir noticis iespējams pārkāpums, iestādes rīcībā nonāca 2013.gada 4.jūnijā, kad tas tika konstatēts dienesta pārbaudes atzinumā.

Tādējādi viena mēneša termiņš, kura laikā ir ierosināma disciplinārlieta, šajā gadījumā bija skaitāms no 2013.gada 4.jūnija, kad tika konstatēts iespējamā pārkāpuma fakts. Ņemot vērā, ka disciplinārlieta pieteicējam tika ierosināta 2013.gada 5.jūnijā, disciplinārlietas ierosināšanas termiņš pārkāpts netika.

[1.7] Tāpat tika atzīts, ka sakarā ar to, ka atļauja valsts robežas šķērsošanai ar Valsts policijas transportlīdzekli ir jāsaņem pirms robežas šķērsošanas, pieteicējam nebija tiesību šķērsot Latvijas - Lietuvas robežu un braukt ar dienesta transportlīdzekli pa Lietuvas teritoriju. Izvērtējot faktu, ka Pārvalde minēto situāciju ir vērtējusi kā pārkāpumu, sākotnējā lēmuma apstrīdēšanas gaitā minētais secinājums tika atzīts par pareizu un pamatotu.

[1.8] Izvērtējot pieteicēja norādītos iemeslus iebraukšanai Lietuvas teritorijā, tika atzīts, ka pieteicēja paskaidrojumi pamatoti tika vērtēti kritiski, jo disciplinārlietas izmeklēšanas gaitā netika konstatēts, ka pieteicēja it kā saņemtā operatīvā informācija būtu bijusi atbilstoši noformēta.

[1.9] Izvērtējot pieteicēja iesniegumā norādīto apstākli, ka 2013.gada 28.aprīlī telefonsarunā ar VP ZRP KPB OVN vecāko inspektoru J.Tambergu viņš neprecīzi izteicies un nav gribējis apzināti slēpt faktu par savu atrašanos Lietuvas teritorijā, tika noskaidrots, ka /pers. P/ interesējās ne tikai vispārēji par pieteicēja atrašanās vietu, bet arī tieši un konkrēti jautāja, kāpēc (tehniskā) informācija liecina par to, ka pieteicēja vadītā automašīna atrodas Lietuvas teritorijā. Līdz ar to tika secināts, ka pieteicējs, atbildot uz šo jautājumu, ka tas nevar būt un varbūt tā tikai (tehnika) parāda, kā arī atkārtoti uzsverot, ka dienesta transportlīdzeklis atrodas Elejā, ir nepārprotami apzinājies, ka sniedz nepatiesu informāciju, jo pats tobrīd atradies Lietuvas teritorijā, tātad – meloja.

[1.10] Tādējādi, izvērtējot noskaidrotos lietas apstākļus, tika atzīts, ka pieteicēja vaina viņam inkriminētajā pārkāpumā ir uzskatāma par objektīvi pierādītu, kā rezultātā sākotnējais lēmums tika atzīts par pamatotu un likumīgu, savukārt pieteicēja iesniegumā izteiktās pretenzijas – par mēģinājumu izvairīties no pelnītā soda. Tāpat disciplinārsods – rājiens, kas ar šo lēmumu piemērots pieteicējam, tika atzīts par atbilstošu izdarītajam pārkāpumam.

[2] Administratīvajā rajona tiesā 2013.gada 20.septembrī saņemts pieteicēja pieteikums par Lēmumu, kas pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējs, atsaucoties uz Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta atziņām un tiesību normām, uzskata, ka disciplinārlietas izmeklēšanas laikā un lēmumu pieņemšanas gaitā ir pieļauti būtiski procesuāli pārkāpumi, kā rezultātā lēmums par disciplinārsoda piemērošanu ir prettiesisks un nepamatots.

Pieteicējs uzskata, ka saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 16.panta otro daļu disciplinārlieta bija ierosināma ne vēlāk kā mēneša laikā pēc tam, kad tika saņemta informācija, tas ir, ātrākais jau 2013.gada 28.aprīlī, kad VP GKPP Sabiedriskās drošības biroja OVN darbinieks telefoniski paziņoja Pārvaldes OVN par to, ka dienesta transportlīdzeklis atrodas Lietuvas Republikas teritorijā, vai vēlākais – kad pieteicējs pats 2013.gada 29.aprīlī par iebraukšanu Lietuvas Republikas teritorijā bez atļaujas bija mutiski paziņojis Pārvaldes Kriminālpolicijas biroja priekšniekam /pers. L/.

Līdz ar to pieteicēja ieskatā jau 2013.gada 29.aprīlī Pārvaldes rīcībā nepārprotami bija informācija par faktu, ka dienesta transportlīdzeklis iepriekšējā dienā ir šķērsojis Latvijas Republikas robežu.

Tāpat pieteicējs norāda, ka disciplinārlietas materiālos nav fiksēts, kurš un kad sniedzis informāciju /pers. I/, uz kuru minētā persona atsaukusies savā 2013.gada 14.maija informācijā ,,Par dienesta transportlīdzekļa dislokāciju". Pieteicējs uzskata, ka šis fakts ir būtisks un uzskatāms, ka 2013.gada 29.aprīlis ir brīdis, kad Pārvaldes vadība tika informēta par to, ka tieši pieteicējs ar dienesta transportlīdzekli bez atļaujas iebrauca Lietuvas Republikas teritorijā. Tātad no šī datuma (2013.gada 29.aprīlis) arī ir skaitāms viena mēneša termiņš, kurā varēja tikt ierosināta disciplinārlieta.

Tā kā disciplinārlieta pret pieteicēju ierosināta tikai 2013.gada 5.jūnijā, tātad – vairāk nekā mēnesi pēc tam, kad iestādei bija pietiekami informācijas, kas liecina par iespējamo disciplinārpārkāpuma izdarīšanu, pieteicējs uzskata, ka disciplinārlieta pret /pers. K/ [domāts – pret pieteicēju] ir ierosināta, nokavējot termiņu par 7 dienām.

Pieteicējs uzskata, ka šāda vilcināšanās nav pieļaujama un ir prettiesiska, jo Disciplināratbildības likums neparedz iestādei iespēju šo termiņu pagarināt.

[2.2] Pieteicējs uzskata, ka konkrētajā gadījumā iestāde ir pieļāvusi labas pārvaldības principa pārkāpumu, jo laiks un veids, kādā tā pieņēma lēmumu par disciplinārlietas ierosināšanu, nav uzskatāms par pamatotu.

Pieteicējs vērš tiesas uzmanību uz pārkāpumu disciplinārlietas izmeklēšanas gaitā un tai sekojošai rīcībai, kā arī tam, ka virkne pie disciplināratbildības saucamās personas argumenti un skaidrojumi nepamatoti ir atstāti bez ievērības un vērtējuma.

Lēmuma pieņemšanā vispār netika vērtēts apstāklis, ka pieteicējs disciplināri sodīts skaitās vienu reizi, nevis divas, jo pirmo disciplinārsodu pieteicējs ir saņēmis, studējot Latvijas Policijas akadēmijā, bet par otro disciplinārsodu 2013.gada 17.janvārī Administratīvā rajona tiesa pieņēma spriedumu, ka šis disciplinārsods ir bijis pretlikumīgs un ir atceļams.

[3] Valsts policija (turpmāk arī – iestāde) rakstveida paskaidrojumā par pieteikumu norāda, ka tas ir nepamatots un noraidāms, pamatojoties uz Lēmumā ietverto pamatojumu. Papildus norādīti turpmāk minētie argumenti.

[3.1] Valsts policija paskaidro, ka saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 16.panta otro daļu disciplināri lietu ierosina ne vēlāk kā mēneša laikā pēc tam, kad saņemta informācija par faktiem, kas liecina par iespējamo disciplinārpārkāpuma izdarīšanu, vai iestāde pati to konstatējusi. Atbilstoši iepriekš minētā likuma panta pirmajai daļai, lai ierosinātu disciplinārlietu jābūt pārliecībai, ka amatpersonas darbība ietver disciplinārpārkāpuma pazīmes.

2013.gada 28.aprīlī Valsts policijas Galvenās Kārtības policijas pārvaldes Sabiedriskās drošības biroja Operatīvās vadības nodaļas telefoniski paziņotā informācija par to, ka dienesta transportlīdzeklis atrodas Lietuvas Republikas teritorijā, vēl nenorāda, ka pieteicējs būtu izdarījis disciplinārpārkāpumu. Pieteicējs telefona sarunas laikā apliecināja, ka atrodas Latvijas Republikas teritorijā – Elejā. Iestādei bija nepieciešams pārbaudīt, vai šī informācija atbilst patiesībai, ņemot vērā, ka RVIS tika konstatēts, ka dienesta transportlīdzeklis ap plkst.17.31 šķērsojis Lietuvas Republikas robežu. Līdz ar to iestādei pašai vēl bija nepieciešams iegūt ziņas par notikušo.

Konkrētajā gadījumā par pārkāpuma atklāšanas dienu ir uzskatāma tā diena, kad tika pabeigta dienesta pārbaude, apstākļu noskaidrošana un tika konstatēts (atklāts), ka pieteicējs tiešām ir izdarījis darbības, par kurām paredzēta atbildība.

[3.2] 2013.gada 16.maijā, t.i., pēc Valsts policijas Galvenās GKPP priekšnieka p.i. /pers. I/ ziņojuma par dienesta transportlīdzekļa dislokāciju saņemšanas, tika pieņemts rīkojums par dienesta pārbaudes uzsākšanu.

2013.gada 4.jūnijā tika sagatavots atzinums par dienesta pārbaudes rezultātiem, saskaņā ar kuru tika konstatēts, ka ir pamats disciplinārlietas ierosināšanai pret pieteicēju un ierosināts uzsākt dienesta pārbaudi pret pieteicēju.

2013.gada 5.jūnijā tika pieņemts lēmums par disciplinārlietas ierosināšanu pret pieteicēju.

2013.gada 1.jūlijā tika pieņemts lēmums par disciplinārsoda piemērošanu pieteicējam.

Valsts policija norāda, ka, pēc informācijas saņemšanas, iestāde tikai lemj par disciplinārlietas ierosināšanu, savukārt pārkāpuma atklāšana jau ir nopietns pamats disciplinārsoda piemērošanai. Lai ierosinātu disciplinārlietu, iestādei ir jābūt pietiekamai informācijai par faktiem, kas liecina par iespējamā disciplinārpārkāpuma izdarīšanu, tādēļ, pirms disciplinārlietas ierosināšanas, notiek dienesta pārbaude, kuras laikā tiek iegūta nepieciešamā informācija.

[3.3] Ievērojot minēto, par disciplinārlietas ierosināšanas termiņa sākumu nav uzskatāma vispārīgas informācija nonākšana iestādē, proti, 2013.gada 28.aprīlis. Ir jābūt noskaidrotiem apstākļiem, kuri norāda uz konkrētās personas iespējami prettiesisku, disciplināri sodāmu rīcību. Šie apstākļi tika noskaidroti dienesta pārbaudes laikā, kā rezultātā 2013.gada 4.jūnijā tika sagatavots atzinums ar ierosinājumu ierosināt disciplinārlietu. Konkrētajā gadījumā disciplinārlieta tika ierosināta 2013.gada 5.jūnijā, lēmums par disciplinārsoda piemērošanu pieņemts 2013.gada 1.jūlijā, līdz ar to procesuālais termiņš disciplinārlietas ierosināšanai un izskatīšanai netika pārkāpts.

[4] Tiesas sēdē pieteicējs prasījumu uzturēja, paskaidrojumos norādot uz pieteikumā ietvertajiem argumentiem un sniedza papildu paskaidrojumu.

Iestādes pārstāve prasījumu neatzina, balstoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos ietverto pamatojumu.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, izvērtējot lietā esošos apstākļus un uzklausot lietas dalībnieku sniegtos paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms.

[6] Lietā nav strīda par Lēmumā konstatētajiem lietas faktiskajiem apstākļiem un par to, ka pieteicējs nav ievērojis Valsts policijas darbību reglamentējošo tiesību aktu prasības attiecībā uz Latvijas Republikas un Lietuvas Republikas robežas šķērsošanu – ka pieteicējs ir pieļāvis disciplinārpārkāpumu. Tomēr lietā ir strīds par to, vai pieteicējam piemērotais disciplinārsods atzīstams par samērīgu, kā arī, vai ir ievērots Disciplināratbildības likuma 16.panta otrajā daļā un 20.panta pirmajā daļā noteiktais procesuālais termiņš disciplinārlietas ierosināšanai un lēmuma par disciplinārsoda piemērošanu pieņemšanai.

[7] Disciplināratbildības likuma 16.panta otrajā daļā noteikts, ka disciplinārlieta ierosināma ne vēlāk kā mēneša laikā pēc tam, kad saņemta informācija par faktiem, kas liecina par iespējamo disciplinārpārkāpuma izdarīšanu, vai iestāde pati to konstatējusi.

Pieteicējs norāda, ka termiņš disciplinārlietas ierosināšanai ir skaitāms no brīža, kad Pārvaldē tika saņemta jau sākotnējā informācija par to, ka dienesta transportlīdzeklis atrodas Lietuvas Republikas teritorijā (saskaņā ar RVIS datiem), proti, 2013.gada 28.aprīlī, kad tika saņemts telefona zvans no Valsts policijas GKPP Sabiedriskās drošības biroja OVN. Savukārt iestāde uzskata, ka viena mēneša termiņš disciplinārlietas ierosināšanai ir skaitāms no 2013.gada 4.jūnija, kad dienesta pārbaudes rezultātā tika konstatēts, ka ir pamats disciplinārlietas ierosināšanai pret pieteicēju.

Tiesa turpmāk norādīto apsvērumu dēļ uzskata, ka Pārvalde ir ievērojusi Disciplināratbildības likuma 16.panta otrajā daļā noteikto termiņu disciplinārlietas ierosināšanai.

[8] Saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 3.panta pirmo daļu par disciplinārpārkāpumu atzīstama amatpersonas ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarīta darbība vai bezdarbība, kas saistīta ar tās dienesta pienākumu pildīšanu un izpaužas kā tiesību aktos noteiktās kārtības un prasību neievērošana.

Disciplinārpārkāpums kā ikviens pārkāpums ir personas vainojama darbība vai bezdarbība. Ne jebkura ziņa par kādas personas rīcību, uzvedību ir uzskatāma jau par apliecinājumu tam, ka minētā persona ir izdarījusi kādu pārkāpumu (vainojamu rīcību). Dažkārt, lai konstatētu, ka personas konkrētā darbība ir pārkāpums, iestādei vai amatpersonai, kas ir tiesīga uzlikt sodu, ir nepieciešams ievākt ziņas, noskaidrot faktus. Šādos gadījumos nav pamata par pārkāpuma atklāšanas dienu uzskatīt to dienu, kad attiecīgās iestādes vai amatpersonas rīcībā ir nonākusi vien ziņa par personas uzvedību. Par pārkāpuma atklāšanas dienu uzskatāma tā diena, kad ir pabeigta attiecīga pārbaude, apstākļu noskaidrošana un tiek konstatēts (atklāts), ka persona tiešām ir izdarījusi darbības, par kurām paredzēta atbildība (*sk. Augstākās tiesas 2009.gada 30.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-307/2009 8.punktu*).

Lietā nav strīda par to, ka jau 2013.gada 28.aprīlī, kad pieteicējs ar dienesta transportlīdzekli izbrauca ārpus Latvijas Republikas

teritorijas un iebrauca Lietuvas Republikas teritorijā, Pārvaldē tika saņemts telefona zvans no Valsts policijas GKPP Sabiedriskās drošības biroja OVN, kas no RVIS datiem konstatēja dienesta transportlīdzekļa atrašanos Lietuvas Republikas teritorijā. Tomēr tiesas vērtējumā, piekrītot iestādes Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos norādītajam, minētā informācija vēl pati par sevi nevarēja liecināt par to, ka iestādei ir kļuvis zināms fakts par iespējamu pieteicēju disciplinārpārkāpumu. Tikai pēc nepieciešamās informācijas iegūšanas, kas saistīta ar iespējamā disciplinārpārkāpuma apstākļiem un pieteicēja rīcības pamatojuma izvērtēšanas, ir iespējams konstatēt, vai vispār ir noticis disciplinārpārkāpums – amatpersonas izdarīta darbība vai bezdarbība. Šajā gadījumā tas ir atspoguļots atzinumā par dienesta pārbaudes rezultātiem (*lietas 48.-53.lapa*). Tikai no šī datuma – no atzinuma sastādīšanas datuma (2013.gada 4.jūnija) var tikt uzsākta amatpersonas – pieteicēja atbildības izvērtēšana.

Ņemot vērā minēto un to, ka tieši atzinumā par dienesta pārbaudes rezultātiem konstatētais bija pamats disciplinārlietas ierosināšanai, tiesa atzīst, ka disciplinārlieta ir ierosināta likumā noteiktajā termiņā, kā arī lēmums par disciplinārsoda piemērošanu ir pieņemts likumā noteiktajā termiņā.

[9] Papildus Lēmumā konstatētajam par pieteicēja rīcību, bez atļaujas šķērsojot valsts robežu (par ko pieteicējs nestrīdas), pieteicējs tiesas sēdē norādīja, ka iestāde nepamatoti viņa rīcībā saskatīja Valsts policijas darbinieka profesionālās ētikas un uzvedības kodeksa (turpmāk – Ētikas kodekss) normu prasību pārkāpumu – nepatiesības teikšana (melošana) par savu atrašanās vietu brīdī, kad viņam zvanīja, lai noskaidrotu dienesta transportlīdzekļa atrašanās vietu.

Tiesa uzskata, ka iestāde ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un pamatoti konstatējusi arī šādā pieteicēja rīcībā disciplinārpārkāpuma pazīmes. Minēto secinājumu tiesa izdara, pamatojoties uz turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[9.1] Policijas darbinieku vispārīgos pienākumus un atbildību nosaka gan Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likums (turpmāk – Dienesta gaitas likums), gan Disciplināratbildības likums, kā arī Ētikas kodekss.

Atbilstoši Dienesta gaitas likuma 6.panta 1. un 4.punktā noteiktajam amatpersonas vispārīgie pienākumi ir ievērot Latvijas Republikas Satversmi, Latvijas Republikai saistošas starptautisko tiesību normas, likumus un citus normatīvos aktus un ievērot amatpersonām noteiktos ētikas principus.

Ētikas kodeksa (sk. www.vp.gov.lv/faili/sadalas/policijas_darbinieka_etikas_kodekss.pdf) 2.punkts noteic, ka Valsts policijas darbinieks, pildot dienesta pienākumus, kā arī ārpus dienesta vietas un laika ievēro Ētikas kodeksā noteiktos pamatprincipus, bet situācijās, kuras nav minētas Ētikas kodeksā, rīkojas saskaņā ar vispārpieņemtajām uzvedības normām.

Atbilstoši Ētikas kodeksa 5.3.punktam viens no policijas darbinieku profesionālās ētikas pamatprincipiem ir godprātība; 6.punkts nosaka, ka policijas darbinieks, pildot savus pienākumus, ievēro likumu un citu normatīvo aktu prasības, rīkojas objektīvi un taisnīgi, ar savu izturēšanos un rīcību veicinot sabiedrības uzticēšanos policijai.

Tāpat Ētikas kodeksa 17.punkts noteic, ka policijas darbinieka uzvedība, gan pildot savus pienākumus, gan personiskajā dzīvē, ir jābūt tādai, kas nekaitē ne dienesta, ne paša reputācijai.

[9.2] Tātad pieteicējs disciplināri sodīts arī par to, ka viņš ne tikai neteica patiesību par to, kur viņš atradās 2013.gada 28.aprīlī, brīdī, kad viņam zvanīja, lai noskaidrotu dienesta transportlīdzekļa atrašanās vietu, bet arī par to, ka sniedza nepatiesu informāciju savā ziņojumā par minētajiem apstākļiem.

Minētais apstiprinās ar lietā esošajiem pierādījumiem – ar telefona sarunas ierakstu, kas veikta 2013.gada 28.aprīlī plkst.19.14 un kurā nepārprotami pieteicējs paskaidro, ka atrodas Elejā (sk. CD), kaut gan faktiski šajā brīdī (plkst.19.15) atrodas Lietuvas Republikā uz ceļa A12/E77 (28km no Latvijas Republikas robežas) ar izslēgtu dienesta transportlīdzekļa dzinēju (*sk. lietas 56.-57.lapa un 77.-80.lapa*).

Tādējādi pieteicēja vēlāk sniegtie paskaidrojumi (ziņojumā norādītais), ka viņš zvana saņemšanas brīdī nav varējis noteikt precīzu savu un dienesta transportlīdzekļa atrašanās vietu, ir vērtējami kā savas vainas noliegšana un mēģinājums izvairīties no atbildības. Maz ticams, ka policijas amatpersona, kā savas jomas profesionālis, un kas turklāt vada transportlīdzekli, nespētu apzināties savu atrašanās vietu – turklāt, ja tā ir citā valstī. Minētais apstāklis vien norāda uz pieteicēja vainu disciplinārpārkāpuma izdarīšanā un pieteicēja rīcība, nesniedzot skaidrus un patiesus paskaidrojumus, norāda uz pieteicēja neieinteresētību veicināt objektīvu apstākļu noskaidrošanu, kas kaitē paša pieteicēja reputācijai.

[10] Pieteicējs nepiekrīt piemērotajam disciplinārsodam, uzskatot, ka iestāde izdarījusi nepamatotus lietderības apsvērumus.

Tiesa uzskata, ka piemērotais disciplinārsods – rājiens, kas ir viens no vieglākajiem sodiem, pirmkārt, ir pamatots un samērīgs, otrkārt, tas balstīts uz sākotnējā lēmumā izdarītajiem lietderības apsvērumiem, kuru ietvaros ir vērtēta gan soda nepieciešamība, gan piemērotība un vajadzība, gan arī samērīgums.

Tiesa, uzklausot tiesas sēdē pieteicēja sniegto argumentāciju, norāda, ka disciplīnas trūkums Pārvaldē nevar kalpot par pamatu disciplinārpārkāpuma pieļaušanai vai sevis attaisnošanai. Proti, citu, arī augstāku policijas amatpersonu rīcība neattaisno pieteicēja rīcību, jo pieteicējs tā nedrīkstēja rīkoties ne pie kādiem apstākļiem. Varētu piekrist, ka arī citu policijas amatpersonu rīcība nav atzīstama par pareizu, taču minētais jautājums nav vērtējams šīs lietas ietvaros un tas nekādi neietekmē pieteicēja atbildību par savu rīcību.

Tāpat nav pamata uzskatīt, ka, nosakot soda veidu, nav ņemts vērā, ka pieteicējs dienesta laikā ir apbalvots un prēmēts vairākas reizes, jo šāds fakts sākotnējā lēmumā ir pieminēts. Turklāt piemērotā soda veidu neietekmē sākotnējā lēmumā norādītais par

pieteicējam iepriekš piemērotajiem disciplinārsodiem, jo konstatēts, ka spēkā esošu disciplinārsodu nav.

Atšķirībā no pieteicēja tiesas sēdē paustā viedokļa, ne saņemtie apbalvojumi, ne labākie darba rezultāti nedod pieteicējam tiesības rīkoties pretēji Valsts policijas darbību reglamentējošiem tiesību aktiem. Tieši pretēji, pozitīvais dienesta gaitas novērtējums pieteicējam vēl jo vairāk uzliek pienākumu ar savu uzvedību ikdienā apliecināt, ka pieteicējs nav mainījis savu attieksmi ne pret dienestu, ne arī pret veicamajiem pienākumiem.

[11] Pieteikuma arguments, ka disciplinārlietas izmeklēšanas gaitā nav izvērtēti vairāki pieteicēja argumenti un skaidrojumi, nav detalizētāk pamatots. Līdz ar to nav saprotams, ko pieteicējs domājis ar šo argumentu, lai tiesa pārbaudītu kādu Lēmuma satura trūkumu.

[12] Pastāvot šādiem iepriekš spriedumā konstatētajiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka nav pamata pārsūdzētā Lēmuma atcelšanai, līdz ar to pieteicēja pieteikums ir noraidāms.

[13] Papildus tiesa konstatē, ka 2013.gada 18.februāra tiesas sēdē, izskaidrojot tiesas nolēmuma pārsūdzēšanas kārtību, procesa dalībniekiem tika paziņots, ka spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā. Tomēr, ņemot vērā to, ka Administratīvās rajona tiesas spriedums par disciplinārsoda – rājiena piemērošanu saskaņā ar Disciplināratbildības likuma 25.panta trešo daļu ir pārsūdzams, iesniedzot kasācijas sūdzību Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentam, atzīstams, ka tiesas sēdē kļūdaini norādītajai pārsūdzēšanas kārtībai lietā nav būtiskas nozīmes.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz lekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un leslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm disciplināratbildības likuma 25.panta trešo daļu, Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.pantu un 329.panta pirmo daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. B/ pieteikumu par Valsts policijas priekšnieka 2013.gada 21.augusta lēmuma Nr.332 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.

Tiesnese
S.Ozola